

CRvB 5 september 1989, AAW 1985/S225 en 226
(mrs. De Guasco, Hermans, Grendel)

Uitspraak in de gedingen tussen E. S., te S., eiseres, en het bestuur
van de Nieuwe Algemene BV, gedaagde

I. Ontstaan en loop van de gedingen

Bij brief van 19 april 1984 is vanwege gedaagde aan eiseres onder meer kennis gegeven van de beslissing waarbij haar met ingang van 11 mei 1983 een uitkering krachtens de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW) werd toegekend, berekend naar de algemene grondslag.

Bij brief van 13 juni 1984 is voorts vanwege gedaagde aan eiseres kennis gegeven van de beslissing waarbij in verband met de omstandigheid dat aan de echtgenoot van eiseres eveneens uitkering krachtens de AAW was toegekend de aan eiseres toegekende uitkering krachtens die wet ingaande 13 juni 1984 (lees 13 juli 1984) een evenredige vermindering onderging.

De Raad van Beroep te Roermond heeft de door eiseres tegen de voormelde beslissingen ingestelde beroepen bij uitspraak van 18 juli 1985 ongegrond verklaard.

Eiseres is van die uitspraak in hoger beroep gekomen. Bij beroepschrift heeft zij haar bezwaren tegen die uitspraak uiteengezet. De gedingen zijn behandeld ter terechtzitting van de Raad van 8 augustus 1989, waar eiseres in persoon is verschenen, bijgestaan door mr. D. K., advocaat en procureur te M., als haar raadsman, en waar gedaagde zich heeft doen vertegenwoordigen door mr. G.B.A. G., werkzaam bij het Gemeenschappelijk Administratiekantoor.

II. Motivering

- Eiseres, geboren in 1958, is nadat zij de avondopleiding Atheneum A had voltooid in juli 1979 een winkel in fotografische artikelen te H. gaan exploiteren. In juli 1981 trok eiseres zich uit de winkel terug. Deze werd verder door een zuster van eiseres beheerd.

- Op 31 maart 1982 is eiseres via een uitzendbureau als typiste gaan werken. Op 10 mei 1982 staakte eiseres die arbeid wegens ziekte. Bij onderzoek op 26 oktober 1982 door P.W. R., zenuwarts te G., achtte deze eiseres blijkens zijn rapport van 27 oktober 1982 op grond van haar klachten van nerveuze aard arbeidsongeschikt. Blijkens een rapport van de Gemeenschappelijke Medische Dienst van 22 juni 1983 werd eiseres ingaande 11 mei 1983 volledig arbeidsongeschikt geacht en werd aangenomen dat zij dit ook reeds was bij de aanvang van haar verzekering krachtens de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) op 31 maart 1982.

- Eiseres, die op 20 oktober 1982 in het huwelijk was getreden met H.J. J., gaf in verband met in de samenleving met haar echtgenoot gerezen problemen in april 1983 tegenover een medewerker van gedaagde aan dat zij zichzelf als duurzaam gescheiden levend beschouwde. Daarop afgaande heeft gedaagde aanvankelijk eiseres voor toepassing van de AAW als ongehuwd aangemerkt en mede op grond daarvan beslist aan eisers ingaande 11 mei 1983 uitkering krachtens de AAW toe te kennen op basis van de maximale grondslag. Van die beslissing werd aan eiseres kennis gegeven bij brief vanwege gedaagde van 2 september 1983. Daarbij werd tevens aan eiseres bericht dat op haar verzoek om uitkering krachtens de WAO afwijzend was beslist. Van die beslissing is eiseres niet in beroep gekomen.

- In een werknemersverklaring loonbelasting die door eiseres op 12 december 1983 is ingevuld gaf zij op gehuwd te zijn maar als ongehuwd te worden aangemerkt omdat zij voordien ongehuwde moeder was en thans kostwinster. In een zelfde verklaring van 12 januari 1984 gaf eiseres zonder meer op gehuwd te zijn. In een en ander zag gedaagde aanleiding een nader onderzoek in te stellen. Op haar bij brief vanwege gedaagde van 29 februari 1984 ter zake gestelde vragen antwoordde eiseres bij op 2 maart 1984 ondertekende verklaring dat haar echtgenoot van augustus 1983 tot 17 februari 1984 in een psychiatrische inrichting was opgenomen doch sedertdien weer woonde op hetzelfde adres als dat van eiseres.

- Daarop heeft gedaagde bij de beslissing, waarvan aan eiseres werd kennis gegeven bij de onder I vermelde brief van 19 april 1984, aan eiseres ingaande 11 mei 1983 nader uitkering krachtens de AAW verleend op basis van de algemene grondslag. Met betrekking tot het recht van eiseres op uitkering krachtens de WAO was, zo blijkt uit die kennisgeving, beslist overeenkomstig hetgeen was medegedeeld bij de voormelde brief van 2 september 1983, onder mededeling dat met een en ander de beslissing van 2 september 1983 was komen te vervallen.

- Ervan uitgaande dat eiseres met H.J. J. was gehuwd heeft gedaagde voorts de aan eiseres toegekende uitkering krachtens de AAW blijkens de onder I vermelde kennisgeving van 13 juni 1984 ingaande de datum waarop aan H.J. J. zodanige uitkering was toegekend evenredig verminderd. Bij brieven van 4 mei 1984 respectievelijk 22 juni 1984 heeft eiseres, in beroep komende van gedaagdes beslissingen van 19 april 1984 respectievelijk 13 juni 1984, die beslissingen bestreden voor zover voor de bepaling van het recht op uitkering krachtens de AAW ervan is uitgegaan dat eiseres op de daarvoor relevante data (11 mei 1983 en 13 juli 1984) gehuwd was. In de aangevallen uitspraak is het standpunt van gedaagde ter zake evenwel onderschreven en zijn de beroepen van eiseres derhalve ongegrond verklaard. In hetgeen door en namens eiseres ter zake in hoger beroep is aangevoerd heeft de Raad geen aanleiding gevonden het standpunt van eiseres, dat zij ten tijde hier in geding als duurzaam gescheiden levend van haar toenmalige echtgenoot H.J. J. moest worden aangemerkt, te delen. Naar vaste jurisprudentie kunnen echtgenoten slechts dan als duurzaam gescheiden levend worden aangemerkt indien te hunnen aanzien de toestand is ingetreden dat, na de door beiden of een hunner gewilde verbreking van de echtelijke samenleving, ieder afzonderlijk zijn eigen leven leidt als ware hij niet met de ander gehuwd en deze toestand door hen beiden, althans door een hunner, als bestendig is bedoeld, dan wel indien de echtelijke samenleving is verbroken doordat een door geen van beide echtelieden gewilde toestand is ingetreden, welke voor de voortzetting van de echtelijke samenleving een daadwerkelijk beletsel vormt, terwijl redelijkerwijze niet valt te verwachten dat in die toestand binnen afzienbare tijd een wijziging zal komen, welke de mogelijkheid tot hervatting van de echtelijke samenleving zou openen.

Naar 's Raads oordeel heeft zich ten tijde hier in geding geen van deze situaties voorgedaan. Immers als moge het zo zijn dat eiseres zich reeds in 1983 in de gemeenschappelijke woning afzonderde en zij dit opvatte als een gewilde verbreking van de echtelijke samenleving, niet is gebleken dat eiseres en haar echtgenoot toen ieder afzonderlijk zijn eigen leven is gaan leiden als ware hij niet met de ander gehuwd, terwijl voorts de echtgenoot van eiseres na zijn ontslag uit de psychiatrische inrichting in februari 1984 weer op het gezamenlijk adres van hem en van eiseres is gaan wonen en hij dat adres ook heeft aangehouden nadat hij in november 1984 weer opgenomen werd, ondanks dat - in het kader van een in september 1984 door hem aangespannen echtscheidingsprocedure - de woning aan eiseres werd toegewezen. Eerst in november 1984 werden - bij beschikking van de Rechtbank te Maastricht - eiseres en haar echtgenoot van de verplichting tot samenwoning ontslagen, terwijl de

echtscheiding eerst in het najaar van 1985 is uitgesproken.

Ook naar 's Raads oordeel heeft gedaagde zich derhalve terecht op het standpunt gesteld dat eiseres op de data hier in geding niet als duurzaam gescheiden levend kon worden beschouwd. Door eiseres is ter terechtzitting van de Raad gesteld dat gedaagde hetgeen aan haar naar gedaagdes oordeel op de grondslag van de beslissing van 2 september 1983 te veel aan AAW-uitkering is uitbetaald met haar uitkering heeft verrekend, aldus in zoverre in feite terugwerkende kracht verlenende aan de in geding zijnde beslissing van 19 april 1984. Van de zijde van gedaagde is deze stelling van eiseres ter terechtzitting niet bevestigd, doch ook al zou die stelling juist zijn acht de Raad onvoldoende aanleiding aanwezig om gedaagdes beslissing van 19 april 1984 op die grond te vernietigen, nu de omstandigheid dat gedaagdes beslissing omtrent het recht van eiseres op uitkering krachtens de AAW, zoals medegedeeld bij gedaagdes brief van 2 september 1983, er ten onrechte van uitging dat eiseres als ongehuwd kon worden aangemerkt, in overwegende mate aan de mededelingen van eiseres zelf moet worden toegerekend.

Ter terechtzitting van de Raad is vanwege eiseres verzocht met betrekking tot de in gedaagdes beslissing van 19 april 1984 vervatte afwijzing van het recht van eiseres op uitkering krachtens de WAO een nader medisch onderzoek te gelasten met het oog op de vraag of gedaagde terecht heeft aangenomen dat eiseres reeds bij de aanvang van haar verzekering krachtens de WAO (volledig) arbeidsongeschikt was. Nog daargelaten evenwel dat de bestrijding van gedaagdes beslissing van 19 april 1984 op dit punt - geheel overeenkomend met de beslissing ter zake, waarvan aan eiseres werd kennis gegeven bij gedaagdes voormelde brief van 2 september 1983 en waarvan eiseres toen niet in beroep is gekomen - als tardief moet worden aangemerkt, meent de Raad dat gedaagdes beslissing in zoverre alleszins steun vindt in het voormelde rapport van de zenuwarts P.W. R.. Ook eiseres zelf heeft haar bezwaren tegen die beslissing blijkens haar klaagschrift van 4 mei 1984 uitdrukkelijk beperkt tot dat gedeelte van die beslissing, dat op haar recht op uitkering de AAW betrekking heeft.

Op grond van het vorenstaande komt de aangevallen uitspraak voor bevestiging in aanmerking.

III. Beslissing

De Centrale Raad van Beroep,
recht doende in naam der Koningin!

Bevestigt de aangevallen uitspraak.